

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

VÝROČNÍ ZPRÁVA

KNIHOVEN ČVUT

Zpracovala: PhDr. Barbora Ramajzlová

Podklady připravily:

Stanislava Bořilová, RNDr. Ivana Hájková, PhDr. Jaroslava Goldšmídová,
PhDr. Lenka Krejčová, PhDr. Helena Kovářiková, Bc. Tereza Macháčková, PhDr. Marta Machytková,
Bc. Magdalena Maňhalová, Mgr. Michaela Morysková, Mgr. Ilona Rožánková, Mgr. Jarmila Štruncová,
PhDr. Ludmila Tichá, Mgr. Ilona Trtíková

– duben 2007 –

Obsah

Úvod	3
Systém knihoven ČVUT	3
Knihovní a informační fondy.....	4
Financování knihovních a informačních fondů	5
Služby.....	8
Zajištění a zpřístupnění elektronických informačních zdrojů	12
Informační vzdělávání uživatelů	17
Vysokoškolské kvalifikační práce	17
Technické a programové vybavení.....	19
Prostorové vybavení.....	19
Personální obsazení	21
Národní technická knihovna.....	21
Další aktivity	22
Publikační činnost.....	23
Granty.....	25
Seznam zaměstnanců knihoven.....	26

Úvod

Výroční zpráva dává možnost ohlédnout se za uplynulým rokem – co se knihovnám ČVUT podařilo či nepodařilo, jak účinnou podporu vytvářely pro rozvoj vzdělávacích i výzkumných aktivit školy.

Zpráva se jako každý rok zabývá rozborem financování informačních zdrojů, informuje o poskytovaných službách a jejich využívání. Rekapituluje stav dostupnosti elektronických informačních zdrojů a jejich konkrétní využití. Zpráva informuje o všech dalších aktivitách knihoven ČVUT.

Systém knihoven ČVUT

Knihovnicko–informační zabezpečení vzdělávacího a vědeckovýzkumného procesu školy je zajišťováno prostřednictvím systému knihoven ČVUT. Tvoří jej:

Ústřední knihovna Fakulty stavební a Fakulty architektury (FSv+FA)*

Thákurova 7, Praha 6 – Dejvice

Ústřední knihovna Fakulty strojní (FS)*

Karlovo nám. 13, Praha 2 – Nové Město

Ústřední knihovna Fakulty elektrotechnické (FEL)*

Technická 2, Praha 6 – Dejvice

Ústřední knihovna Fakulty jaderné a fyzikálně inženýrské (FJFI)

Břehová 7, Praha 1

Ústřední knihovna Fakulty dopravní (FD)

Horská 3, Praha 2

Knihovna Fakulty biomedicínského inženýrství (FBMI)

Sítná 3105, 272 01 Kladno

Knihovna Kloknerova ústavu (KÚ)

Šolínova 7, Praha 6 – Dejvice

Knihovna Masarykova ústavu vyšších studií (MÚVS)

Horská 3, Praha 2

Knihovna Výpočetního a informačního centra (VIC)

Oddělení knihoven VIC

Zikova 4, Praha 6 – Dejvice

*součástími jsou dílčí (katederní nebo ústavní) knihovny

Spolupracující knihovnou je také knihovna Archivu ČVUT, která je výběrovou příruční knihovnou pracoviště. Je zaměřena na literaturu o vysokých školách, zejména o technickém školství, literaturu obecně historickou k dějinám věd a techniky, odbornou archivní literaturu a periodika. Informace o knihovním fondu jsou zpřístupněny prostřednictvím Souborného katalogu knihoven ČVUT. V roce 2006 byly v rámci webové stránky knihoven ČVUT zpřístupněny informace o knihovně Výzkumného centra průmyslového dědictví ČVUT. Je to také výběrová příruční knihovna pracoviště. Zaměřena je především na literaturu o dějinách architektury a techniky v českých zemích, na otázky průmyslové archeologie a dědictví, konverze průmyslových objektů a areálů. Informace o knihovním fondu jsou zpřístupněny prostřednictvím e-katalogu na adrese <https://dejinstaveb.cvut.cz/knihovna/>.

Podle základních statistických ukazatelů vypadal rok 2006 v jednotlivých knihovnách dle následující tabulky:

ČVUT	FSv+FA	FS	FEL	FJFI	FD	FBMI	MUVS	KU	VIC	Celkem
Kn. fond	162 976	107 535	111 787	76 276	12 865	3 002	9 836	30 844	802	515 923
Přírůstky	2 549	1 743	2 052	1 804	1 608	1 060	532	417	37	11 802
Výpůjčky	22 382	21 148	15 911	6 838	15 584	2 066	3 794	612	185	88 520
Uživatelé	7 744	5 257	6 385	1 936	2 311	276	1 647	348	108	26 012
Časopisy	144	157	183	82	73	0	46	61	2	748
Stud.míst	155	126	77	50	76	24	7	4	0	519
Zaměst.	8,0	8,9	7,5	3,0	2,5	0,8	2	1,0	0,1	33,8

tab. 1

Pro srovnání jsou v následující tabulce uvedeny souhrnné statistické údaje za léta 2000 – 2006.

ČVUT	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Knihovní fondy	499 189	494 978	499 014	499 022	503 626	509 275	515 923
Přírůstky/rok	7 897	6 671	9 357	9 421	9 983	10 476	11 802
Počet titulů čas.	735	781	710	719	724	726	748
Výpůjčky/rok	65 119	62 786	67 181	70 655	66 839	81 224	88 520
Počet uživatelů	24 990	28 570	20 331	21 493	24 240	23 339	26 012
Studijní místa	470	440	432	432	436	436	519
Knihovníci	32,8	32	31,6	32,6	33,6	34,4	33,8

tab. 2

Knihovní a informační fondy

V knihovnách ČVUT jsou budovány specializované fondy informačních zdrojů v tištěné i elektronické podobě podle informačního profilu, který vychází ze zaměření studijních programů a studijních oborů a vědecké a výzkumné činnosti fakult a ústavů.

V roce 2006 bylo do fondů knihoven ČVUT pořízeno 11 802 knihovních jednotek. Z vývojové řady přírůstků (graf 1), kterou sledujeme od roku 1998, je patrné, že od roku 2001 je zřetelný trend jejich každoročního nárůstu. Přírůstek je tvořen dokumenty, které jsou převážně pořizovány nákupem, menší část přírůstků je získávána jako dary, mezinárodní výměnou nebo jako tzv. povinné výtisky – tiskoviny, které vydává Nakladatelství ČVUT. Knihovny ČVUT provádějí systematickou aktualizaci svých fondů. V roce 2006 bylo vyřazeno z fondů celkem 5 155 knihovních jednotek.

Počet titulů časopisů, které jednotlivé knihovny ČVUT předplácely v tištěné formě, v roce 2006 vzrostl na 748 titulů. Vzrostl také počet titulů, které byly zpřístupňovány elektronicky. V roce

2006 měli uživatelé přístup k 1 611 titulům zahraničních časopisů v elektronické podobě. Konkrétně to bylo 172 titulů vydavatelství Elsevier, 208 titulů vydavatelství Wiley, 1 117 titulů vydavatelství Springer (v tomto počtu jsou zahrnuty i časopisy vydavatelství Kluwer), 24 časopisů v rámci digitální knihovny společnosti IEEE CS a 90 titulů v digitální knihovně ACM.

Elektronický informační fond byl dále tvořen bibliografickými a fulltextovými databázemi, kolekcí elektronických knih, přístupem k vybraným sborníkům a systematicky uspořádanými odkazy na volně dostupné informační zdroje. Těto části fondu je věnována kapitola Zajištění a zpřístupnění elektronických informačních zdrojů.

Financování knihovních a informačních fondů

Přírůstky knihovních fondů jsou financovány vícezdrojově, a to jak z finančního limitu (rozpočtu), který bývá přidělen každé knihovně přímo fakultou nebo ústavem, tak z provozních prostředků kateder a ústavů fakult. Dalším zdrojem financování jsou prostředky z grantové činnosti, z výzkumných záměrů, příp. z doplňkové činnosti. Už řadu let sledujeme, jak právě tyto tzv. další finanční zdroje tvoří stále větší podíl na nákupu knižní literatury – v roce 2006 již tento podíl činil bezmála 65 %. Nelze se divit, že většina nejnovější literatury je umístěna v katederních knihovnách a pouze v menší míře je dostupná v knihovnách fakult. U časopisů je tento poměr opačný, což vyplývá ze způsobu kontinuálního financování předplatného, které nelze zajišťovat z krátkodobých grantů či jiných prostředků. V roce 2006 byly časopisy z 85 % financovány z rozpočtů knihoven. V tabulce 3 jsou uvedeny konkrétní částky, které byly na jednotlivých fakultách a součástech věnovány na nákup knižního a časopiseckého fondu, částky jsou rozděleny podle způsobu financování.

Financování knižní a časopisecké literatury

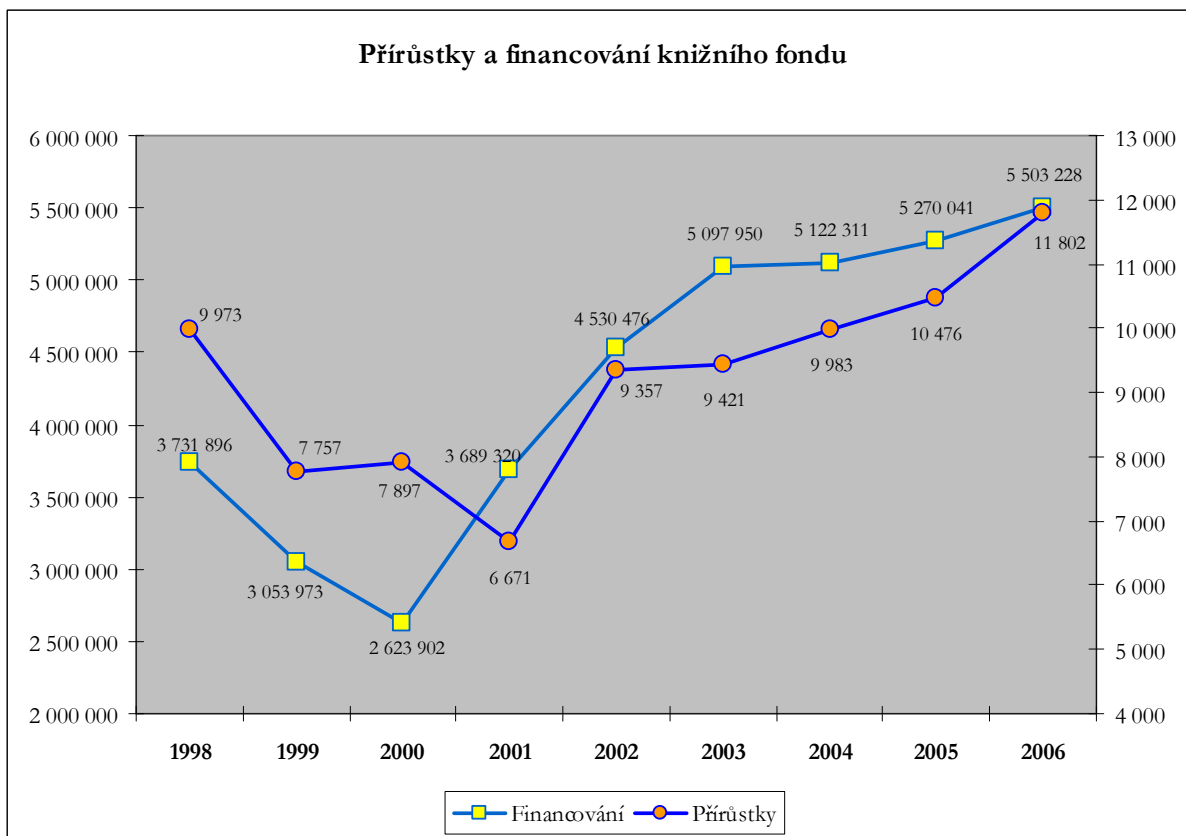
Fakulta	Knihy		Časopisy		Celkem
	Vlastní finanční zdroje*	Další finanční zdroje**	Vlastní finanční zdroje	Další finanční zdroje	
FSv +FA	380 080	793 337	616 464	75 162	1 865 043
FS	423 945	623 358	632 131	18 004	1 697 438
FEL	313 184	1 008 029,60	1 334 708,40	283 493,40	2 939 415
FJFI	316 566	530 962,10	811 609,90	-	1 659 138
FD	272 149	134 038,79	63 835	-	470 022,80
FBMI	137 263	241 662	-	-	378 925
KU	299	40 443	138 421	55 694	234 857
MUVS	162 945	51 203	65 016	-	279 164
VIC	4 182	9 329	1 340	-	14 851
Celkem	2 010 613	3 432 362	3 663 525	432 353	9 538 854

tab. 3

* vlastní finanční zdroje (rozpočet knihovny, provozní prostředky kateder)

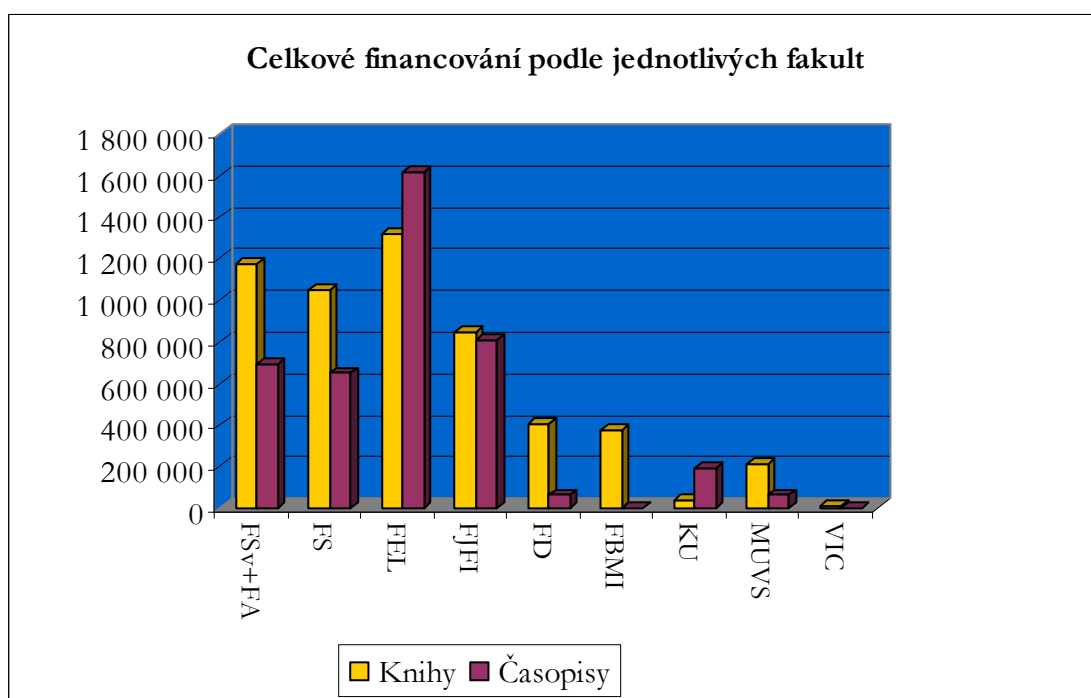
** další finanční zdroje (granty, výzkumné záměry, doplňková činnost)

Následující graf 1 seznamuje s dlouhodobým vývojem vztahu objemu přírůstků a objemu prostředků na ně vynaložených.

graf 1

Celkové financování knižního a časopiseckého fondu v roce 2006 na jednotlivých fakultách a součástech je uvedeno na grafu 2.

graf 2

Financování elektronických informačních zdrojů

Elektronické informační zdroje (EIZ) byly financovány jednak z finančních prostředků školy, jednak z podpory programu MŠMT 1N *Informační infrastruktura pro výzkum*. V roce 2006 bylo z centrálních prostředků školy věnováno na zpřístupňování elektronických informačních zdrojů a jejich podporu 799 000,- Kč. V nárůstu proti minulému roku se projevila nová platba za zpřístupňování kolekce elektronických knih *Safari TechBooks Online*.

V tabulce 4 jsou uvedeny konkrétní částky, které poskytla škola z vlastních prostředků na financování elektronických informačních zdrojů v uplynulých šesti letech.

Elektronické informační zdroje	2001	2002	2003	2004	2005	2006
	845 000	1 255 000	1 285 000	610 000	625 000	799 000

tab. 4

Celkové financování knihovních a informačních fondů

V roce 2006 se na pořízení knihovních a informačních fondů do knihoven ČVUT věnovalo více než 10 mil. Kč. Následující tabulka sumarizuje financování podle součástí a podle základních ukazatelů Knihy, Časopisy a EIZ (čísla ve sloupci Celkem jsou zaokrouhlena na koruny).

..

Fakulta	Knihy	Časopisy	EIZ	Celkem
FSv +FA	1 173 417	691 626		1 865 043
FS	1 047 303	650 135		1 697 438
FEL	1 321 213,46	1 618 201,80		2 939 415
FJFI	847 528,10	811 609,90		1 659 138
FD	406 187,79	63 835		470 023
FBMI	378 925	-		378 925
KU	40 742	194 115		234 857
MUVS	214 148	65 016		279 164
VIC	13 511	1 340		14 851
ČVUT			799 000	799 000
Celkem	5 442 975	4 095 879	799 000	10 337 854

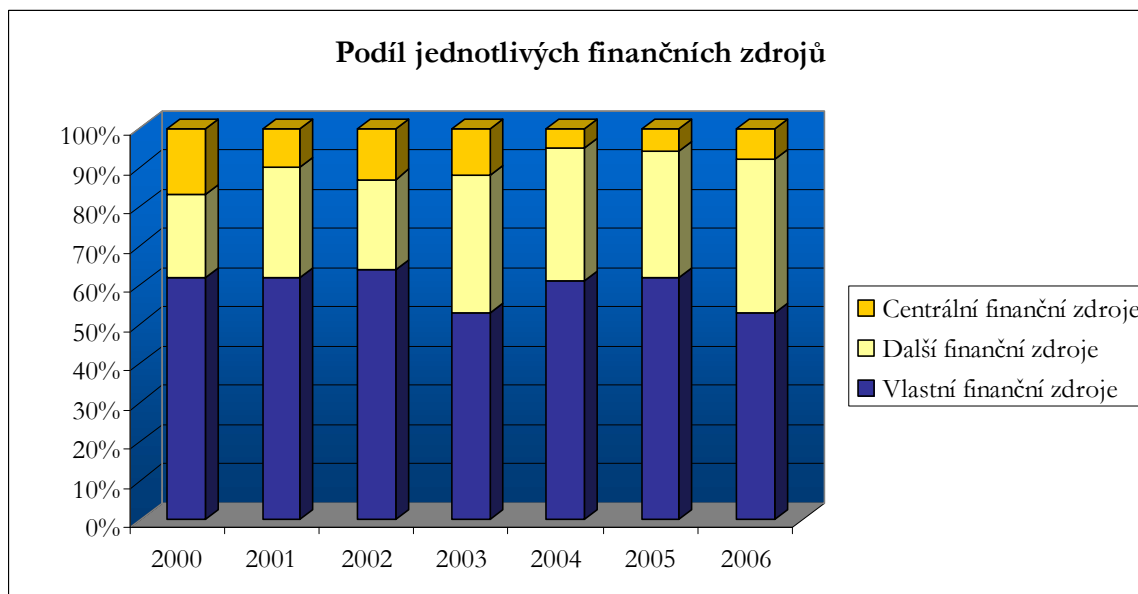
tab. 5

Pro srovnání jsou v tab. 6 uvedeny celkové sumy, které byly věnovány na pořízení všech informačních zdrojů za posledních šest let.

Informační zdroje ČVUT	2001	2002	2003	2004	2005	2006
	8 475 879	9 686 367	10 781 140	9 760 143	9 969 349	10 337 854

tab. 6

Dlouhodobé financování knihoven ČVUT z hlediska toků finančních zdrojů na pořizování informačních zdrojů, a to jak knižní produkce, periodik i elektronických informačních zdrojů, zobrazuje graf 3.

graf 3

Centrální finanční zdroje jsou přidělovány univerzitou na zajištění licencí a služeb, které souvisejí s dostupností EIZ. Další finanční zdroje jsou získávány z grantů, výzkumných záměrů, příp. z doplňkové činnosti. Vlastními finančními zdroji jsou myšleny neinvestiční prostředky, které jsou přidělovány knihovně (rozpočet) nebo jsou z provozních prostředků kateder či ústavů.

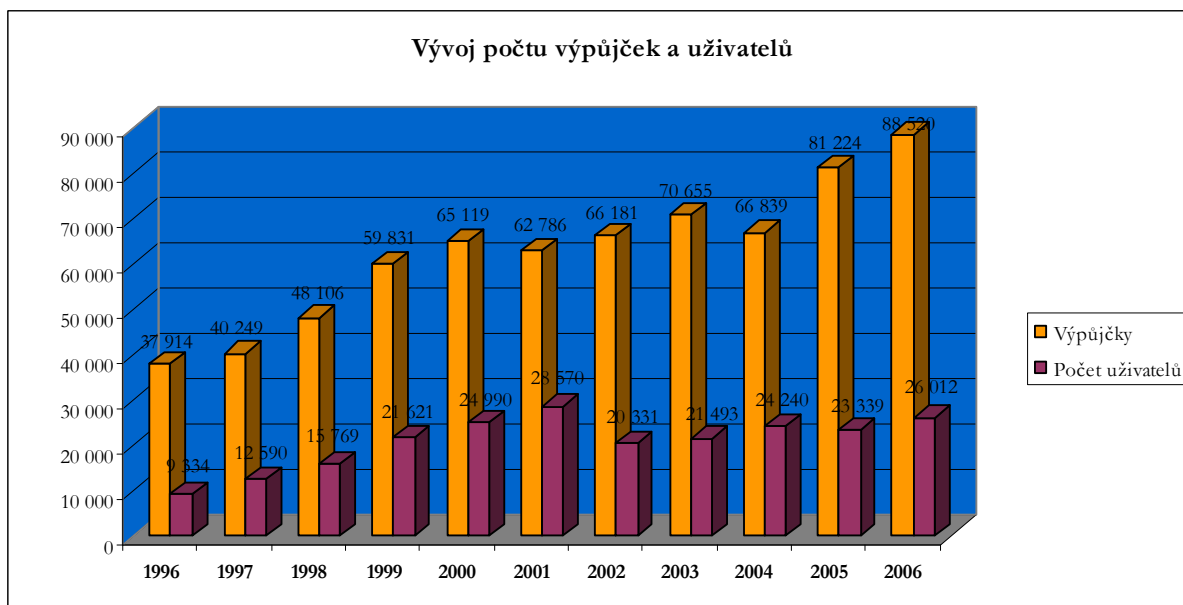
Služby

Knihovny ČVUT poskytují služby registrovaným uživatelům, kterými jsou převážně studenti ČVUT všech typů studia, pedagogičtí a vědeckovýzkumní pracovníci ČVUT (interní uživatelé). V rámci poskytování veřejných knihovnicko-informačních služeb, povinnost vyplývající z knihovního zákona, mohou knihovny ČVUT využívat studenti a pracovníci jiných vysokých škol a odborná veřejnost jako externí uživatelé. Meziknihovní službou jsou poskytovány služby také jiným knihovnám a informačním institucím v ČR, příp. i zahraničním institucím jako mezinárodní meziknihovní výpůjční služba .

Základní službou knihoven je **výpůjční služba**. Registrovány jsou výpůjčky absenční (včetně jejich prolongací) a meziknihovní výpůjčky. Standardně byly uživatelům poskytovány služby dostupné z webového prostředí. Prostřednictvím svého konta v Katalogu knihoven ČVUT uživatel může kontrolovat, co má půjčeno, může požádat o prodloužení výpůjčky (prolongaci) a provést rezervaci na půjčený dokument v kterékoliv knihovně ČVUT. Rezervace i webové prolongace byly hodně využívány, což se projevilo i v nárůstu celkového objemu **absenčních výpůjček**, který se v roce 2006 opět zvýšil, jak ukazuje graf 4.

Prezenční výpůjčky v knihovnách nejsou evidovány, jejich nárůst je sledován knihovní službou. Se stále se zvyšujícím objemem volně přístupného fondu roste i objem prezenčních výpůjček. Srovnáme-li současný stav 81 267 tisíc knihovních jednotek ve volném výběru s rokem 1999, kdy bylo tímto způsobem zpřístupněno 43 tisíc knihovních jednotek, je to bezmála dvojnásobný nárůst.

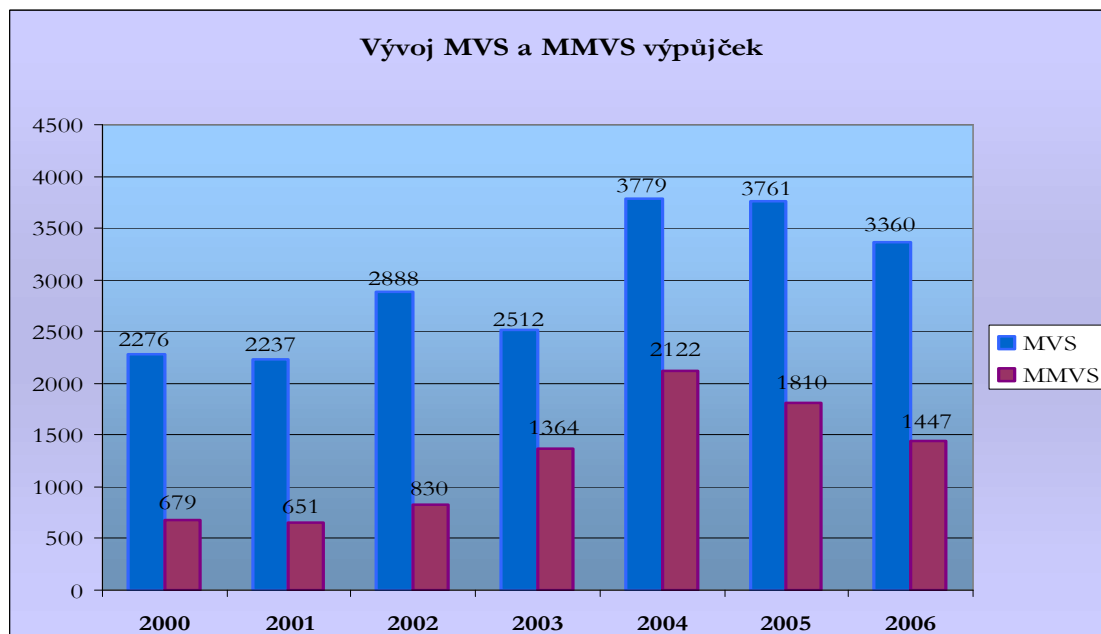

graf 4

Počet uživatelů mírně vzrostl. Drtivou většinu tvoří studenti ČVUT – těch je více než 75%, necelých 15 % uživatelů tvoří pracovníci školy. Knihovny slouží i odborné veřejnosti, z celkového počtu uživatelů patří do této kategorie necelých 10 %.

Studenti oceňují, že nemusí do knihovny kvůli prodlužování a rezervování výpůjček, prohlížení katalogu, a že i další služby mohou využívat mimo školní síť, na chodbách školy mohou využívat bezdrátové připojení pro své notebooky. Stále ale využívají studijní místa v knihovnách.

Knihovny ČVUT zajišťovaly výpůjčky vyžádaných dokumentů přes **meziknihovní výpůjční služby (MVS)** a **mezinárodní meziknihovní výpůjční služby (MMVS)**. Zájem o primární dokumenty, které knihovny ČVUT ve svém fondu nemají, stále trvá, ale i tady byl zaznamenán pokles. V roce 2006 bylo realizováno 3 360 výpůjček v rámci meziknihovních výpůjčních služeb (MVS), což je cca o 10 % pokles proti předchozímu roku. Prostřednictvím mezinárodní výpůjční služby bylo realizováno pouze 1 447 výpůjček. Pokles lze vysvětlit tím, že řadu zahraničních dokumentů již není třeba fyzicky půjčovat, postačuje dodání jejich částí elektronickou cestou (služba elektronického dodávání dokumentů), hlavním důvodem je ale vyšší dostupnost požadovaných dokumentů ve fondech ČVUT (viz nárůst ročních přírůstků). Odráží se zde i růst využívání plnotextových databází a využívání služeb typu „e-linking“. Vývoj výpůjček MVS a MMVS je znázorněn na grafu 5.

graf 5

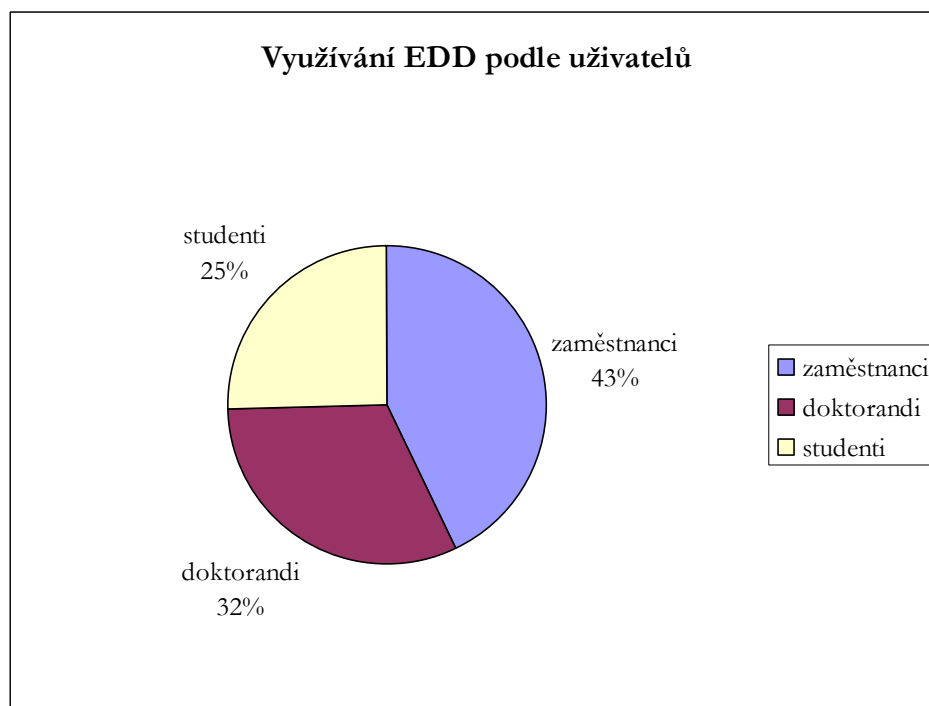
Knihovny poskytovaly v roce 2006 další standardní služby – **služby referenční, konzultační a poradenské**. Objem těchto služeb je evidován pouze v některých knihovnách. Stále roste zájem o individuální konzultace, a to prostřednictvím elektronické pošty, telefonicky a především při osobní návštěvě knihovny. Kvůli některým opakovaným dotazům je budován soubor často kladených otázek (FAQ), a to jak na stránkách knihoven ČVUT, tak přímo v Katalogu knihoven ČVUT.

Rešeršní služby jsou poskytovány pouze interním uživatelům, jejich požadavky se objevují stále v menší míře. Uživatelé mají k dispozici množství informačních zdrojů, dlouhodobě jim jsou poskytovány vzdělávací akce pro práci s nimi, takže jim postačují jejich znalosti k využívání informačních zdrojů. Přesto se, zejména studenti, obrací na knihovníky. Celkem bylo v roce 2006 zpracováno 334 požadavků, což je např. ve srovnání s rokem 2000, kdy bylo zhotoveno 738 rešerší, méně než polovina. Lze předpokládat, že tento trend bude pokračovat.

Reprografické služby poskytují pouze některé knihovny. V roce 2006 bylo pořízeno v knihovnách 41 058 stránek kopií (v roce 2005 to bylo 71 121). Důvodem menšího objemu zhotovených kopií je jednak fakt, že je tato služba dostupná v budovách fakult a součástí ČVUT prostřednictvím samoobslužných kopírek nebo službou komerční firmy. Kopírování se omezuje a více se využívá přímý tisk z dostupných e-zdrojů.

Elektronické služby

S potěšením lze konstatovat, že služba elektronického dodávání dokumentů (EDD ČVUT-<https://edd.cvut.cz/edd/>) patří mezi vyhledávané, jak ukazuje nárůst jejich uživatelů. Jak je vidět na grafu 6, v celkovém počtu uživatelů EDD ČVUT začínají převažovat studenti a doktorandi. Celkový počet vyřízených požadavků na ČVUT za rok 2006 byl 4 221 požadavků, z toho bylo z českých knihoven dodáno 2 833 článků, ze zahraničních knihoven 1 388 článků. Pro splnění tuzemských požadavků knihovny ČVUT ponejvíce využívaly Virtuální polytechnickou knihovnu (VPK), která sjednocuje fondy a služby 39 českých knihoven.

graf 6

Služby, které umožňují získat plný text přímo v prostředí předplacených databází a digitálních knihoven patří dnes k nejvyhledávanějším. Tam, kde nelze použít přímou cestu, je nabízena možnost objednat požadovaný dokument pomocí tlačítka EDD ČVUT, a to prostřednictvím formuláře pro objednání článku. O zajištění a dodání článku se postará knihovna. Rutinně byla využívána online služba nad kolekcí elektronických knih *Safari Tech Books OnLine*, která umožňuje uživatelům výběr knih z dostupné kolekce a komunikaci mezi uživateli a pro komunikaci s administrátorem kolekce jako online službu.

Další knihovnicko–informační služby, které pro uživatele zajišťovalo oddělení knihoven VIC jako centrální pracoviště školy, se týkaly zpřístupnění informačních zdrojů v počítačové síti, správy Katalogu knihovních fondů ČVUT, tvorby, správy a aktualizace domovské stránky Knihovny ČVUT (<http://knihovny.cvut.cz/>). Nově byly vytvořeny webové stránky pro Knihovnu Výzkumného centra průmyslového dědictví ČVUT.

Zajištění a zpřístupnění elektronických informačních zdrojů

ČVUT mělo i v roce 2006 širokou nabídku elektronických informačních zdrojů, převážně získaných účastí v projektech MŠMT. Výpočetní a informační centrum je v letech 2004 – 2008 řešitelským pracovištěm projektu 1N „*Zajištění klíčových informačních zdrojů a služeb pro technické obory*“, jehož nositelem je ČVUT a účastníky další vysoké školy (MU, TUL, UPa, UTB, VUT, VŠB-TUO, VŠCHT a ZČU). Díky finančním prostředkům tohoto projektu a spoluúčasti v dalších projektech 1N byl pracovníkům a studentům ČVUT zajištěn přístup k následujícím produktům:

- dokumentografické databáze *Compendex*, *Iconda*, *Inspec*, sjednocené rozhraním databázového centra Dialog
- databázová kolekce *Materials Science with Metadex*
- digitální knihovna *IEEE Computer Society Digital Library*
- digitální knihovna *The ACM Digital Library*
- kolekce *Lecture Notes in Computer Science* (vydavatelství Springer)
- digitální knihovna *ScienceDirect* (elektronické verze vybraných časopisů vydavatelství Elsevier)
- kolekce *SpringerLink* (časopisy a knihy společnosti BertelsmannSpringer, včetně kolekce časopisů, knih a referenčních prací vydavatele *Kluwer*)
- digitální knihovna *InterScience* (elektronické verze vybraných časopisů a dalších dokumentů vydavatelství Wiley)
- produkty (citační rejstříky) společnosti ISI *Web of Knowledge (Web of Science a Journal of Citation Reports)*
- *EIFLDirect* multidatabáze vydavatele EBSCO (doplňující zdroj pro humanitní a společenské obory)
- databáze *MathSci* (elektronická podoba matematických referátových časopisů)

V průběhu roku byla nabídka informačních zdrojů krátkodobě doplňována **zkušebními přístupy** k řadě komerčních produktů, z nichž nejvýznamnější byl produkt vydavatele Elsevier *Scopus*, nabízený jako konsorciální licence pro ČR již od konce r. 2005. Abstraktová, citační a referenční databáze *Scopus* byla přístupná několik měsíců bezplatně, což umožnilo posoudit vhodnost tohoto zdroje pro ČVUT z hlediska jeho srovnání s obdobným produktem *Web of Science* a z hlediska ekonomických možností školy. Stejně jako většina českých vysokých škol se ČVUT nepřipojilo k účasti v konsorciu *Scopus*. Pořízení finančně náročného informačního zdroje musí být připraveno v souladu se strategií dostupnosti elektronických informačních zdrojů na ČVUT, která bude zpracována v roce 2007. Vzhledem k tomu, že existují i kvalitní volně dostupné zdroje – vynikající výsledky jsou například při vyhledávání prostřednictvím Google Scholar – mají uživatelé více možnosti přístupu k plným textům než dřív.

Velmi dobré zkušenosti byly získány s využíváním **elektronických knih**, konkrétně s kolekcí knih z oblasti informačních technologií *Safari Tech Books OnLine*. Přístup ke kolekci, původně financovaný projektem FRVŠ, byl v roce 2006 zaplacen z finančních prostředků školy. Zvýšil se počet jejich uživatelů, kteří ocenili zejména stále rostoucí objem zpřístupňovaných knih. V roce 2006 kolekce obsahovala již 6 326 titulů (v roce 2005 to bylo pouze 3 250 titulů), které měli uživatelé ČVUT k dispozici.

Všechny zpřístupňované komerční zdroje (i ty ve zkušebním režimu) byly soustředěny pod **Bránu EIZ** (<https://dialog.cvut.cz/>), která umožňuje autorizovaný přístup uživatelů. Autorizovaný přístup umožnil uživatelům i vzdálený přístup mimo jejich domovskou síť a současně poskytoval podklady pro sledování a vyhodnocování využití zmíněných informačních zdrojů (statistiky). Brána EIZ sloužila také pro přístup k vybraným elektronickým informačním

zdrojům i jiným univerzitám – účastníkům společných projektů 1N. Monitorováním přístupů do databází byl zajištěn dohled správce nad dodržováním licenčních podmínek.

Propagaci elektronických zdrojů, která by měla být standardní součástí jejich zpřístupňování, jsou věnovány různé aktivity (letáky, adresné informace, semináře), ale pro masivnější činnost v této oblasti by bylo třeba více pracovních kapacit. Přesto se knihovny snaží v rámci svých možností nabízet zvláště začátečníkům informace o dostupných produktech a jejich využití. Využívání elektronických informačních zdrojů bylo také podporováno centrálními prostředky ve výši 200 tis. Kč. Tyto prostředky byly využívány na služby související převážně se zajišťováním primárních dokumentů – dodávky plných textů článků, výpůjček dokumentů ze zahraničních knihoven nebo na financování rešerší z nepředplacených zdrojů.

Zájem o elektronické zdroje se stabilizoval, což je zřejmé nejen ze statistických údajů jejich využívání, ale i z požadavků na navazující služby, se kterými se uživatelé obracují na knihovny. **Statistické údaje** obsahují pouze data kvantitativní, o počtech přístupů, počtech vyhledávání, počtech zobrazení, či stažení záznamů a plných textů. Nevypovídají ale o kvalitě, schopnostech a dovednostech uživatelů. Jejich informační chování by muselo být zjišťováno dotazníkovou formou, z jejíž analýzy by se dalo vysledovat, do jaké míry jsou schopni hodnotit vyhledané informace a využít jen ty relevantní. Uživatel, který dokáže pracovat s databázemi efektivně, nemusí uplatňovat větší množství hledání (má vyprofilované dotazy, umí provést jemnou rešerši a nestahuje velká množství záznamů). Nižší statistiky využívání databází tedy nemusí nutně znamenat menší zájem, ale naopak vyšší profesionalitu uživatelů.

V následujících oddílech je uvedeno stručné zhodnocení jednotlivých produktů a výsledky statistického sledování jejich využití.

DIALOG – databáze Compendex, Iconda, Inspec, Metadex

Díky finančním prostředkům projektu MŠMT 1N 04067 „Zajištění klíčových informačních zdrojů a služeb pro technické obory“, jehož nositelem je ČVUT a účastníky jsou další vysoké školy (MU, TUL, UPa, UTB, VUT, VŠB-TUO, VŠCHT a ZČU), byl zajištěn přístup k dokumentografickým databázím *Compendex, Iconda, Inspec*.

Databáze Dialog 2006 (Compendex, Iconda, Inspec, Metadex)

Fakulta	Přístupy	Hledání	Záznamy
Fakulta architektury	1	6	0
Fakulta biomedicínského inženýrství	117	511	243
Fakulta dopravní	84	281	175
Fakulta elektrotechnická	2 998	12 164	8 408
Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská	675	3 076	2 109
Fakulta strojní	2 394	10 820	8 654
Fakulta stavební	419	1 866	1 050
Masarykův ústav vyšších studií	10	63	19
Kloknerův ústav, VIC, Rektorát	75	657	871
SSU*	646	2 564	2 272
CELKEM	7 418	32 068	23 801

*SSU = údaje se vztahují k uživatelům, kteří k databázím nepřístupovali prostřednictvím fakultních serverů, ale přes Soustředěnou správu uživatelů (USERMAP).

tab. 7

Celkové využití uvedených databází na jednotlivých fakultách a součástech školy v roce 2006 je uvedeno souhrnně v tab. 7. Sledovány byly údaje: počet přístupů, počet hledání (tj. počet příkazů k vyhledávání) a počet zobrazených záznamů.

Zájem uživatelů ČVUT o tyto zdroje je stále značný, jak je vidět i ve srovnání s předchozími lety v tab. 8. Srovnání je provedeno v ukazateli Počet zobrazených záznamů.

záznamy Dialog	2002	2003	2004	2005	2006
	16 164	13 795	19 845	24 317	23 801

tab. 8

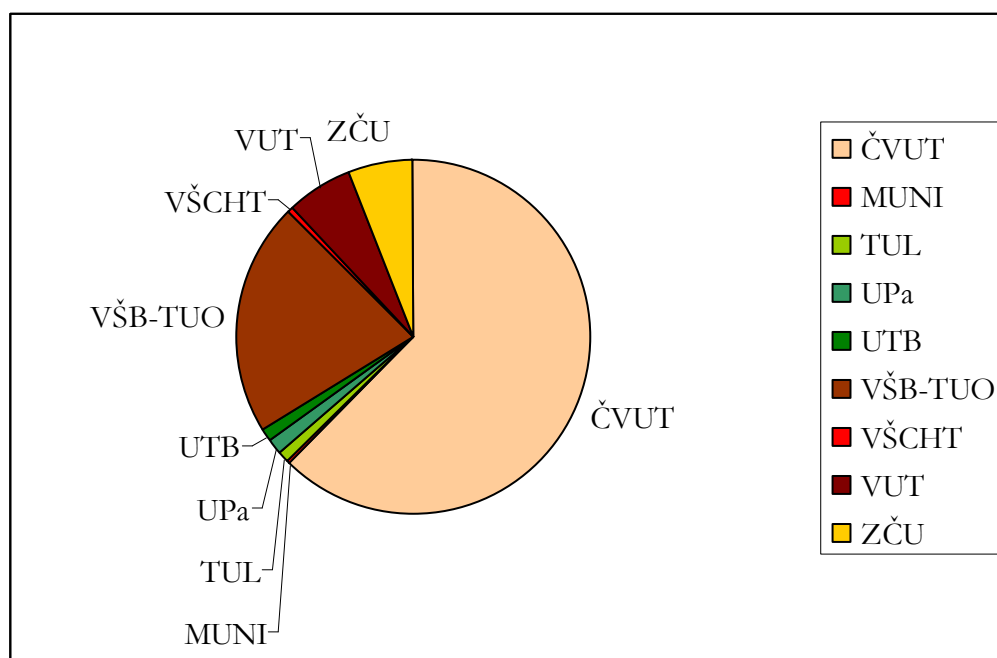
Tabulka 9 ukazuje využití jednotlivých databází podle počtu zobrazených záznamů, opět ve vztahu k fakultám a součástem školy. Nejvíce využívanou databází je *INSPEC*, která je také nejrozsáhlejší a pro ČVUT nejvýznamnější.

2006	ICONDA	INSPEC	EICOMPENDEX	METADDEX	CELKEM
Fakulta architektury	0	0	0	0	0
Fakulta biomedicínského inženýrství	4	228	10	1	243
Fakulta dopravní	9	127	23	16	175
Fakulta elektrotechnická	46	7 336	566	460	8 408
Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská	16	1 557	291	245	2 109
Fakulta strojní	225	3 727	1 629	3 073	8 654
Fakulta stavební	222	511	183	134	1 050
Masarykův ústav vyšších studií	0	5	5	9	19
Kloknerův ústav, VIC, Rektorát	107	213	527	24	871
SSU*	131	968	256	917	2 272
CELKEM	760	14 672	3 490	4 879	23 801

*SSU = údaje se vztahují k uživatelům, kteří k databázím nepřístupovali prostřednictvím fakultních serverů, ale přes Soustředěnou správu uživatelů (USERMAP)

tab. 9

Zajímavé srovnání nabízí následující graf 7, který ukazuje, v jakém poměru byly využívány databáze Dialog (*Compendex*, *Iconda*, *Inspec*, *Metadex*) na univerzitách, které jsou účastníky projektu MŠMT 1N „Zajištění klíčových informačních zdrojů a služeb pro technické obory“. Pro srovnání byl zvolen ukazatel Počet zobrazených záznamů.

graf 7

IEEE Computer Society Digital Library (CSLSP-e), The ACM Digital Library , kolekce Lecture Notes in Computer Science

Přístup k *IEEE Computer Society Digital Library* byl zajišťován v rámci projektu 1N 04058 *Informační zdroje na podporu výzkumu v informatice* (nositel Masarykova univerzita). Dalšími informačními zdroji, které byly v rámci tohoto projektu zpřístupněny, byla digitální knihovna *The ACM Digital Library* a kolekce *Lecture Notes in Computer Science*. Sledován je počet zobrazených článků (tab. 10). Údaje za *ACM Digital Library* (ACM-DL) a *Lecture Notes in Computer Science* (LNCS-online) jsou získávány od producenta zdrojů. Údaje o využívání *IEEE Computer Society Digital Library* byly sledovány monitorováním přes autorizační server ČVUT.

	IEEE – CS	ACM-DL	LNCS-online
počet článků	6 663	2 150	2 504

tab. 10

Web of Knowledge (Web of Science + Journal Citation Reports)

Díky účasti v projektu 1N 1N04144 „*Multilicence na přístup do databáze WoK (přístup do Web of Science a Journal Citation Reports)*“, jehož nositelem je Knihovna AV ČR, pokračoval přístup k portálu Web of Knowledge. Jaký byl zájem o citační rejstříky v roce 2006 je uvedeno v tab. 11 – stále pokračuje trend růstu využívání.

2006	Počet přístupů	Počet hledání	Celkem záznamů
Web of Science	6 444	28 156	27 086
JCR	1 375	2 491	2 921

tab. 11

Další elektronické informační zdroje (EIZ)

Dnes již nepostradatelným zdrojem jsou elektronické verze časopisů. Díky účasti ČVUT v projektu 1N 1N04124 *Primární elektronické informační zdroje z oblasti technických a aplikovaných přírodních věd pro vědu a výzkum* (nositel Státní technická knihovna) pokračoval v roce 2006 přístup k 1 620 titulům časopisů. Výrazně největší zájem byl o digitální knihovnu vydavatelství Elsevier Science *Science Direct*, ze které bylo uživatelům ČVUT zpřístupněno 172 titulů. Systém *SpringerLink* umožnil přístup k 1 117 titulům vydavatelství Springer (v tomto počtu jsou zahrnuty i časopisy vydavatelství Kluwer).

Doplňujícím zdrojem byl přístup do databázi firmy EBSCO, který byl zajištěn projektem 1N 1N04129 *Databáze EBSCO - zdroj vědeckých informací pro humanitní a společenské obory* (nositel Národní knihovna ČR). V nabídce zůstala také databáze *MathSciNet* (elektronická podoba matematických referátových časopisů).

V tabulce 12 jsou statistické údaje, které sledují využití jednotlivých zdrojů. Přístup k těmto EIZ nebyl monitorován přes autorizační server ČVUT, ale je sledován na základě IP adres producenty, kteří jsou poskytovateli těchto údajů.

	Počet přístupů	Počet hledání	Zobrazení		Celkem záznamů
			Citace/abstrakt	Plný text	
ScienceDirect	1 393	6 424	7 488	62 623	70 111
InterScience	4 177	2 986	3 286	2 997	6 283
MathSci	4 825	9 713			
eIFL Direct	1 393	6 421	1 168	1 316	6 248
SpringerLINK				7 888	7 888

tab. 12

Science Direct – služba nad časopisy vydavatelství Elsevier.

InterScience – služba vydavatelství Wiley.

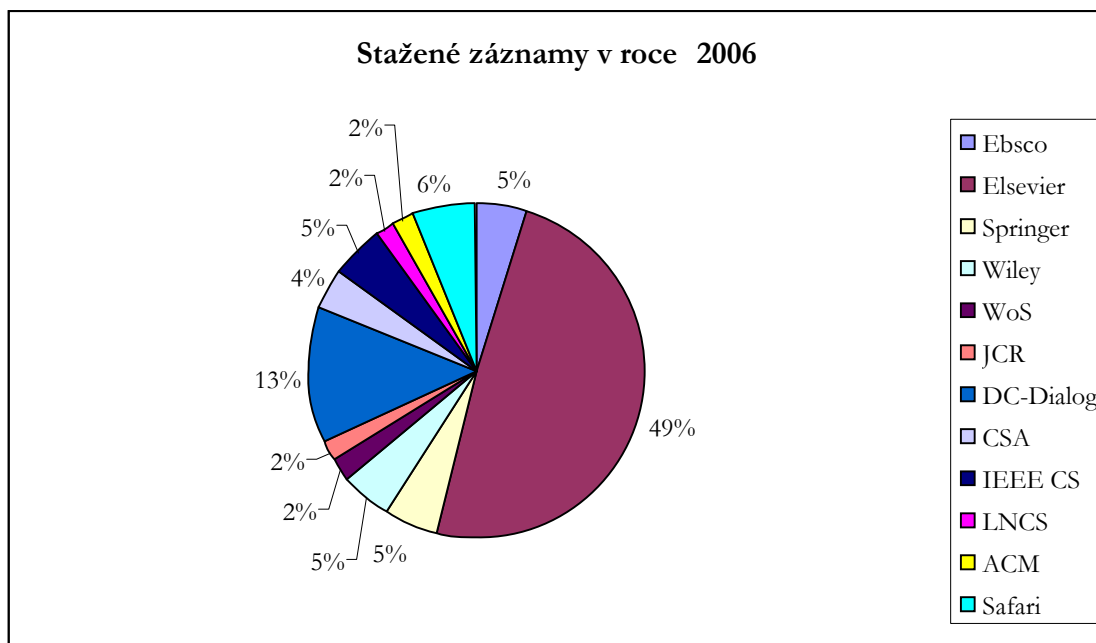
MathSci – přístup do referátových časopisů Math. Reviews a Current Math. Contents.

eIFL Direct – přístup do databázi firmy EBSCO (časopisy, publikace z humanitních, sociálních a medicínských oborů).

SpringerLink – služba nad časopisy vydavatelství Bertelsmann Springer, tj. včetně produkce Kluwer.

Pro ilustraci je na následujícím grafu 8 znázorněno využití všech komerčních elektronických informačních zdrojů, dostupných na ČVUT, které je reprezentováno ukazatelem stažených (zobrazených) záznamů. V některých případech se údaje netýkají pouze bibliografických záznamů, ale plných textů článků.

graf 8

Safari Tech Books OnLine

Zpřístupňování kolekce elektronických knih *Safari Tech Books Online* bylo zahájeno v červnu 2005 jako projekt FRVŠ. V loňské výroční zprávě bylo podrobně popsáno zpřístupňování e-knih i mechanismus komunikace uživatelů a administrátora kolekce při vystavování jednotlivých knih ke čtení. Lze konstatovat, že se úspěšně podařilo zavést nový typ online služby jako součást nabídky knihovnicko-informačních služeb knihoven ČVUT a že je to služba, se kterou jsou uživatelé spokojeni. Na základě vyhodnocení statistických údajů o využívání a na základě ohlasů uživatelů bylo rozhodnuto zaplatit z centrálních prostředků školy přístup ke kolekci *Safari Tech Books Online* na další rok.

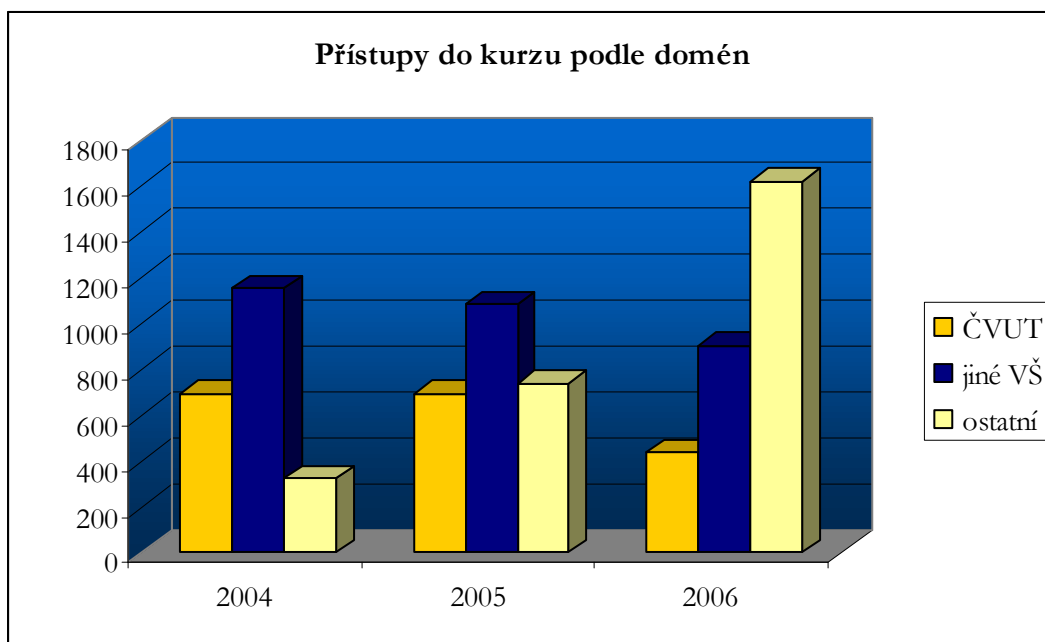
Statisticky bylo v roce 2006 zaznamenáno 7 176 přihlášených uživatelů a 2 516 úspěšných vyhledávání (dotazů). Dále bylo sledováno čtení v sekcích, tj. zobrazení podle jednotlivých oddílů – sekcí – dané knihy. Ve výsledcích vyhledávání má uživatel možnost si vybrané knihy zobrazit i na úrovni jednotlivých sekcí a získat tak přímý přístup k relevantním kapitolám. Celkové čtení bylo v daném období v rozsahu 7 736 kapitol knih.

Informační vzdělávání uživatelů

Knihovníci pokračovali ve vzdělávací činnosti, která měla různý charakter. Byly to semináře a školení k využívání elektronických zdrojů a služeb, které si ve většině případů vyžádali studenti nebo vyučující. Některé akce probíhaly přímo ve výuce na katedrách, některé byly samostatné a zaměřeny podle cílových skupin (např. doktorandi). Na Fakultě strojínské to byla také výuka povinně volitelného předmětu. V průběhu roku tak bylo uskutečněno celkem 66 vzdělávacích akcí.

Pro samostatné vzdělávání je určen veřejně přístupný kurz pro práci s informacemi, který je vystavený na webové adrese <http://knihovny.cvut.cz/vychova/infvychova.htm> pod názvem *Informační výchova*. V roce 2006 bylo zaznamenáno celkem 2962 přístupů. Počet uživatelů každým rokem přibývá, kurz by potřeboval projít inovací, na kterou zatím v běžném provozu není čas.

Statistika využití kurzu udává přístupy z domén. Je vidět, že velký zájem mají uživatelé mimo síť ČVUT.

graf 9

S podporou rozvojového projektu byly v roce 2006 uskutečněny dva semináře *Práce s citačními databázemi - podpora hodnocení tvůrčí činnosti*, které vedla PhDr. M. Machytková. Cílem seminářů bylo přispět ke zvýšení znalostí a dovedností knihovníků, informačních pracovníků a pracovníků oddělení vědy. K účasti se přihlásili i někteří vyučující. Jako pomůcka byly připraveny a na webové stránky knihoven ČVUT umístěny názorné příklady práce s citačními rejstříky, s jejich popisem a vysvětlením některých pojmů.

Je vyzkoušené, že je dobré investovat do vzdělávacích a propagačních aktivit, které pak mají přímý dopad na růst využívání elektronických informačních zdrojů a na zvýšený zájem o služby knihoven.

Vysokoškolské kvalifikační práce

Vzhledem k povinnosti implementace novely VŠ zákona (§47b Zveřejňování závěrečných prací) do praxe ČVUT byly v průběhu roku 2006 vytvořeny podmínky pro realizaci databáze, jejímž prostřednictvím jsou zpřístupňovány vysokoškolské kvalifikační práce (VŠKP) na úrovni bibliografického záznamu závěrečných prací.

Na základě analýzy dostupných možností bylo rozhodnuto využít knihovní systém ALEPH pro zveřejňování bibliografických záznamů. Systém umožnil vytvořit oddělenou databázi, do které jsou importovány údaje z primárního zdroje KOS – Komponenta Studium (Informační systém ČVUT). Pro vytvoření bibliografického záznamu byl použit návrh metadatového souboru <http://www.evskp.cz/standards/metadata/index.php>. V knihovním systému byly připraveny šablony pro ukládání záznamů o závěrečných pracích (bakalářských, magisterských a doktorských) a nastaveno vyhledávání. Zároveň byly připraveny podklady pro příkaz rektora o zveřejňování závěrečných prací, kterým byla dána povinnost zajistit zveřejňování, zpřístupňování a archivaci závěrečných prací v souladu s příslušnými zákony. Pro převod dat

z KOS do knihovního systému ALEPH byl připraven nástroj, včetně nastavení kontrol na povinné údaje, dále byly provedeny některé úpravy KOS. V průběhu léta byl proveden import dat o VŠKP, které byly obhájeny po datu příkazu rektora (5. 6. 2006). Databáze je plněna postupně. K 31. 12. 2006 bylo zpřístupněno v databázi VŠKP <http://aleph.cvut.cz/vskp> 2 126 záznamů.

Celé řešení bylo podpořeno Rozvojovým projektem na rok 2006.

Technické a programové vybavení

Technické vybavení knihoven je na potřebné úrovni a je pravidelně obměňováno. V knihovnách jsou dobře vybavená digitalizační pracoviště, jsou zde výkonné tiskárny a kopírky. Zastavila se potřeba zvyšovat počty pracovních stanic v prostorách knihoven, protože studenti mohou využívat bezdrátové připojení pro své notebooky na chodbách školy. Servery pro všechny knihovní aplikace jsou umístěny ve VIC, které má na starosti jejich správu.

VIC má na starosti také správu a řízení knihovního systému ALEPH. Pracovníci provádějí úpravy podle potřeb knihoven, zajišťují komunikaci s distributorem knihovního systému, sledování novinek a změn, příp. jejich nastavování do systému. V roce 2006 např. byly provedeny úpravy katalogu knihoven ČVUT (vytvoření anglické verze, doplnění funkce FAQ), zajištění plné funkce modulu autorit při tvorbě a využívání Souboru národních autorit

Prostorové vybavení

Je potěšující, že každým rokem se dle možností mění a upravují prostory knihoven. Po loňské úpravě Ústřední knihovny Fakulty jaderné a fyzikálně inženýrské v Břehové ulici došlo v roce 2006 k významné změně na Fakultě dopravní. Knihovna získala nové prostory v budově ČVUT v Horské ul., kde rekonstrukcí suterénu (dříve zde bývala kotelna) vznikl prostor, ve kterém je dnes vedle knihovny ještě bufet a menza. Knihovna je řešena ve dvou podlažích a má celkovou rozlohu 412 m². V přízemním podlaží je hala s výpůjčním pultem, kancelář a tichá studovna, ve které jsou uloženy diplomové práce a část příručkového prezenčního archivního fondu. Na tomto patře je také umístěn prezenční archivní fond skript. V suterénním podlaží je prostor s volně přístupným fondem, studijní místa, kde je k dispozici 16 počítačů a možnost bezdrátového připojení – WiFi. Knihovna má bezbariérový přístup, do suterénu je možné použít plošinu. Knihovníci ji zároveň využívají k převozu vráceného fondu do knihovny a zařazování ve spodní části knihovny a také ji využívají studenti po svých častých úrazech ze sportu. K dispozici je celkem 76 studijních míst.

obr. 1

obr. 2

obr. 3

obr. 4

Vlastnímu provozu knihovny v nových prostorách předcházela řada činností. Knihovnice musely připravit a realizovat plán stavění tak, aby mohl být celý fond zpřístupněn ve volném výběru. Původní knihovna v hlavní budově fakulty v Konviktské ulici byla k 1. 7. 2006 uzavřena a v průběhu následujících tří měsíců knihovnice provedly reindexaci celého fondu (bezmála 13 tis. knihovních jednotek), nově označily knihovní jednotky a provedly jejich uložení v nových prostorách. Nová knihovna zahájila provoz v říjnu 2006. Oběma knihovnicím, Mgr. Iloně Rožánkové a Leoně Šrůtové, je třeba vyslovit uznání za to, jak celý proces dobře zvládly.

Prostorová situace ostatních knihoven se nezměnila. Celkový počet studijních míst se v roce 2006 sice významně zvýšil z 436 na 519 míst, ale vzhledem k počtu uživatelů knihoven ČVUT je to stále velmi málo. Chybí také větší prostory pro zpřístupňování fondu ve volném výběru.

Prostorová kapacita jednotlivých pracovišť, uvedená v tab. 13, zahrnuje veřejný prostor (výpůjční oddělení, studovny a volně přístupný fond), kanceláře a sklady. Celková prostorová kapacita knihoven v roce 1999 byla 3 021 m². Díky postupným úpravám, nalezením zcela nových prostor a vznikem nové knihovny (knihovna FBMI na Kladně) se prostorová kapacita knihoven ČVUT zvýšila na 3 408 m².

	FSv+FA	FS	FEL	FJFI	FD	FBMI	MÚVS	KÚ	VIC	CELKEM
Plocha m²	914	951	565	261	412	80	46	159	20	3 408

tab. 13

Personální obsazení

Kapacity pracovníků, kteří se věnovali knihovnicko-informačnímu zabezpečení na ČVUT, se v roce 2006 celkově snížily o 0,8 úvazku. Příčinou tohoto poklesu jsou mateřské dovolené, např. v knihovně MÚVS, kde nebyly pracovní úvazky dvou knihovnic na mateřské dovolené plně nahrazeny. Počet úvazků na jednotlivých knihovnách uvádí tabulka 14.

ČVUT	Fsv+F	FS	FEL	FJFI	FD	FBMI	MÚVS	KÚ	VIC	CELKEM
Knihovnici	8,0	8,9	7,5	3,0	2,5	0,8	2,0	1,0	0,1	33,8

tab. 14

Jediný kapacitní nárůst byl zaznamenán na Fakultě dopravní (ve výši 0,5 úvazku), kde bylo třeba pokrýt rozšíření provozních hodin v nové knihovně.

Jak je patrné z tab. 15, počty pracovních úvazků se již léta de facto nemění. Všichni pracovníci knihoven i pracovníci oddělení knihoven VIC zaslouží uznání za rozvoj a kvalitu poskytovaných služeb, které dosahují vysokou efektivitou svojí práce. Ocenit je třeba zejména spolupráci knihoven v rámci univerzity, která je bezpříkladná.

V roce 2006 v knihovnách ČVUT pracovalo 33,8 pracovníků (jedná se o přepočtené úvazky) a v oddělení knihoven VIC 4,8 pracovníků, tj. celkem 38,6 přepočtených pracovníků. Celkem to bylo 49 fyzických osob, z toho 24 s vysokoškolským vzděláním a 25 se vzděláním středoškolským. V tabulce 15 jsou pro srovnání uvedeny přepočtené úvazky knihovníků a pracovníků oddělení knihoven od roku 2000.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
knihovnici	32,8	32,0	32,8	32,0	33,6	34,4	33,8
odd.knihov.	3,6	4,8	4,5	5,0	4,7	5,0	4,8
Celkem	36,4	36,8	37,3	37,0	38,30	39,4	38,6

tab. 15

Výstavba Národní technické knihovny

Příprava NTK se stala v roce 2006 jedním z nejnáročnějších úkolů, zejména pro pracovníky oddělení knihoven. I když nebyly dořešeny klíčové záležitosti právní, majetkové a organizační, ve spolupráci se Státní technickou knihovnou a VŠCHT se průběžně řešila příprava provozu NTK, zaměřená hlavně na oblast knihovních fondů (analýza fondů, rozhodnutí o systému stavění podle Třídění Kongresové knihovny aj.). V druhé polovině roku byla další spolupráce ovlivněna některými negativními skutečnostmi, které se projeví v přípravě prováděcího projektu. Ukázalo se mj. nedostatečné propojení s univerzitním prostředím a nedořešení informační infrastruktury, na což chybí finanční prostředky. I přes úsilí obou vysokých škol (ČVUT a VŠCHT) se nepodařilo provést změnu právního ukotvení STK na veřejnoprávní instituci. Při stavu, kdy je ČVUT veřejnoprávní vysokou školou a STK příspěvkovou organizací, je přímá účast na řízení a financování budoucí NTK prakticky neřešitelná. Lze očekávat, že se problémem organizačně-právního uspořádání NTK bude v roce 2007 zabývat MŠMT. Další spolupráce knihoven ČVUT na společném projektu je závislá na rozhodnutí vedení ČVUT, v jakém rozsahu bude pokračovat v přípravě NTK jako centrální knihovny ČVUT.

Další aktivity

Další vzdělávání knihovníků

Pracovníci knihoven se účastnili řady odborných a vzdělávacích akcí, které byly zaměřeny na rozšiřování jejich odborných znalostí a seznamování s novinkami ve všech oblastech knihovnické a informační praxe.

Díky finanční úspoře v rozvojovém projektu na rok 2006 byl připraven kurz angličtiny pro knihovníky, který se ukázal jako potřebný vzhledem k narůstajícímu počtu studentů ze zahraničí. V rámci projektu byl tedy připraven obsah krátkodobého kurzu angličtiny (v rozsahu tří vyučovacích hodin po dobu 8 týdnů), který byl zaměřený na stručné zopakování mluvnice a na konverzaci v odborné i běžné terminologii. K realizaci kurzu došlo v závěru roku 2006 a byl dokončen v únoru 2007. Kurzem prošlo 22 pracovníků knihoven.

Členství v odborných organizacích

Asociace knihoven vysokých škol ČR, z. s.p.o (AKVŠ)

Činnost AKVŠ byla v roce 2006 standardně zaměřena na oblast mezinárodní spolupráce, na problematiku zpřístupňování závěrečných vysokoškolských prací a informační vzdělávání. Opět se zabývala dostupností elektronických informačních zdrojů na vysokých školách. Ve výkonném výboru pracovala PhDr. Barbora Ramajzlová jako předsedkyně. PhDr. Marta Machytková byla v roce 2006 zvolena do Výkonného výboru s pověřením spolupráce s Radou vysokých škol. PhDr. Ludmila Tichá působila jako předsedkyně Odborné komise pro informační výchovu a informační gramotnost AKVŠ, v této komisi pracovala Mgr. Zdena Cívínová a Mgr. Ilona Trtíková. Podrobné informace o aktivitách AKVŠ jsou na webových stránkách asociace (<http://www.akvs.cz>).

International Association of Technological University Libraries (IATUL)

IATUL je mezinárodní asociace, založená v roce 1965, která působí zároveň jako podsekcce největšího knihovnického sdružení The International Federation of Library Associations (IFLA). ČVUT je řádným členem asociace IATUL od roku 2001 jako jediná vysoká škola v ČR. Knihovny ČVUT zastupuje PhDr. Marta Machytková. Členské poplatky jsou hrazeny z provozu oddělení knihoven VIC. IATUL pravidelně organizuje výroční konferenci v různých částech světa. V roce 2006 byla výroční konference v Portugalsku na téma „Embedding Libraries in Learning and Research“ bez naší účasti.

V dalších odborných organizacích jsou členy jednotliví pracovníci (individuální členství) – Svaz knihovníků a informačních pracovníků, European Network on Information Literacy.

Knihovnické aktivity – prezentace činnosti, zahraniční cesty

Pokračovaly stále aktivity knihovníků ČVUT. PhDr. Barbora Ramajzlová zastupovala vysokoškolské knihovny v Ústřední knihovnické radě MK ČR. PhDr. Marta Machytková v roce 2006 působila jako místopředsedkyně oborové komise TOE ve Fondu rozvoje vysokých škol a PhDr. Helena Kovářiková byla členkou pracovních komisí Národní knihovny.

PhDr. Ludmila Tichá byla odborným garantem dalšího ročníku semináře *Informační výchova a informační gramotnost v teorii a praxi vzdělávacích institucí 2006*, který se konal 21. 9. 2006 v Praze. Aktivní byla ze strany ČVUT účast na 13. ročníku *Celostátní porady vysokoškolských knihoven*, která se konala 25. – 26. 11. 2006 v Olomouci. V programu vystoupily PhDr. Marta Machytková, PhDr. Barbora Ramajzlová a PhDr. Ludmila Tichá.

V březnu 2006 navštívilo osm pracovníků nové knihovny v Drážďanech (Sächsische Landesbibliothek-Staats-und Universitätsbibliothek Dresden), nově zrekonstruované městské knihovny v Chemnitz a knižní veletrh v Lipsku. V závěru roku (27. 11. – 1. 12. 2006) PhDr. Barbora Ramajzlová navštívila světový veletrh informačních zdrojů *Online Information 2006* v Londýně.

PhDr. Ludmila Tichá se v březnu zúčastnila workshopu *UNESCO-CEI Workshop on Information Literacy Initiatives for Central and South East European Countries* ve Slovinsku, který pořádal *International Center for Promotion of Enterprises* v Ljubljani ve spolupráci s UNESCO. Vystoupila s příspěvkem *Country Paper Czech Republic* a účastnila se diskuse a podílela se na přípravě doporučení pro podporu informační gramotnosti ve střední a východní Evropě. Při další cestě do Slovinska v červnu spolupracovala na tomto doporučení a byla jedním z jeho editorů. Doporučení bylo publikováno v červenci pod názvem *Achieving an Information Society and a Knowledge-Based Economy through Information Literacy*.

V květnu byla PhDr. Ludmila Tichá pozvaná na *Seminár akademických knižnic: Informačná gramotnosť a vzdelávacie aktivity AK*, který pořádala Slovenská asociácia knižnic v Žilíně. Vystoupila tu s příspěvkem o základních strategických dokumentech a programech na podporu informační gramotnosti v ČR a o informačním vzdělávání na ČVUT.

V srpnu se PhDr. Ludmila Tichá zúčastnila konference *Creating Knowledge IV*, pořádané v Kodani sdružením severských zemí Nordinfolit a dánskou asociací vědeckých knihoven The Danish Association of Research Libraries. Tématem byla informační gramotnost na univerzitách.

Publikační činnost

MACHYTKOVÁ, Marta. Zajištění a zpřístupnění online (elektronických) knih jako součást služeb knihoven ČVUT. Vyzvaná přednáška na *CPVŠK 2006 Olomouc, 25- 26.10.2006* [online] . Dostupné z WWW: http://publib.upol.cz/cpvs_k_2006/prezentace.html

RAMAJZLOVÁ, Barbora. AKVŠ v roce 2006 – je čas na změny. Vyzádaná přednáška na *CPVŠK 2006 Olomouc, 25- 26.10.2006* [online] . Dostupné z WWW: http://publib.upol.cz/cpvs_k_2006/prezentace.html

DOMBROVSKÁ, Michaela; LANDOVÁ, Hana; TICHÁ, Ludmila. Country Paper Czech Republic. Vyzvaná přednáška na *UNESCO-CEI Workshop on Information Literacy Initiatives for Central and South East European Countries ICPE, Ljubljana, Slovenia March 27-28, 2006*. [online]. [cit. 4.5.2007]. Dostupné na WWW: http://www.coil-ll.si/UserFiles/File/Czech%20R_Information%20Literacy_Country%20Paper.doc

TICHÁ, Ludmila. Podpora a rozvoj informační gramotnosti na vysokých školách v ČR. Vyzvaná přednáška na *Seminár akademických knižnic. Informačná gramotnosť a vzdelávacie aktivity AK. Žilinská univerzita v Žiline, 3.5.2006*. [online]. 2006. [cit. 26.4.2007]. Dostupné na WWW: http://www.sakba.sk/seminar_ak/2006/seminar_ak2006.html

Achieving an information society and a knowledge-based economy through information literacy: Proposal for an information literacy platform and an action plan for central and south-east European countries. Edit. Z. Pejova et al. [CATTS, Ralph; TICHÁ, Ludmila; DOMBROVSKÁ, Michaela]. Ljubljana: International Centre for Promotion of Enterprises 2006. 32 s. ISBN 92-9038-134-4

TICHÁ, Ludmila. Mezinárodní spolupráce komise IVIG v roce 2006. Vyzvaná přednáška na *Seminář IVIG 2006. Praha, 21. září 2006*. [online] 2006. [cit. 26.4.2007]. Dostupné na WWW: <http://knihovny.cvut.cz/ivig/prezentace/ticha.ppt>

TICHÁ, Ludmila. Činnost komise IVIG v roce 2006. Vyzvaná přednáška na *CPVŠK, Olomouc, 25.-26.10. 2006*. [online]. [cit. 26.4.2007]. Dostupné na WWW: http://publib.upol.cz/cpvs_k_2006/prezentace/ticha_cvut.ppt

TICHÁ, Ludmila; DOMBROVSKÁ, Michaela; LANDOVÁ, Hana. Informační gramotnost a vysokoškolské knihovny v ČR. In *Podpora informační gramotnosti ve veřejných knihovnách – cesta k budoucnosti*. Uspořádal Miroslav Ressler ve spolupráci se Zlatou Houškovou. Praha: Národní knihovna 2006. s. 21-40.

Granty

Úspěšnou aktivitou knihovníků ČVUT je práce na rozvojových projektech. Získáváním grantů se zabývali převážně pracovníci oddělení knihoven, kteří připravovali projekty s celoškolskou působností. Projekty byly realizovány po dohodě s vedoucími knihoven a účinnou podporou všech knihovníků.

Granty za rok 2006:

- *Vytvoření předpokladů pro budování a zpřístupňování fondu elektronických vysokoškolských kvalifikačních prací (e-VŠKP) na ČVUT* – podprojekt v rámci projektu Rozvoj hardwarové a softwarové infrastruktury pro podporu vzdělávací, administrativní a řídicí činnosti veřejné vysoké školy, Rozvojové projekty MŠMT na rok 2006, řešitelka Barbora Ramajzlová
- *Vzdělávání pracovníků ČVUT v oblasti vybraných elektronických informačních zdrojů (citační databáze WoS, SCOPUS) – podpora hodnocení tvůrčí činnosti školy* – podprojekt v rámci projektu Vzdelávání řídicích a administrativních pracovníků ČVUT, Rozvojové projekty MŠMT na rok 2006, řešitelka Barbora Ramajzlová
- *Harmonizace lokální databáze autoritních záznamů ČVUT se SNA v prostředí systému ALEPH* – program MK – Veřejné informační služby knihoven 9, řešitelka Helena Kovářiková
- *Zajištění klíčových informačních zdrojů a služeb pro technické obory* – program MŠMT Informační infrastruktura (1N), řešitelka Barbora Ramajzlová (pokračující projekt)

Granty podané na rok 2007:

- *Referenční služby online – rozvoj služeb knihoven ČVUT* – projekt FRVŠ, řešitelé Barbora Ramajzlová, Ilona Trtíková
- *Zpřístupňování elektronických vysokoškolských kvalifikačních prací – pilotní realizace systému e-VŠKP ČVUT* – podprojekt v rámci projektu Rozvoj infrastruktury ČVUT v Praze pro splnění požadavků závazných předpisů a pokynů, Rozvojové projekty MŠMT na rok 2007, řešitelka podprojektu Barbora Ramajzlová
- *Pokračování v harmonizaci lokální databáze autoritních záznamů ČVUT se souborem národních autorit (SNA) v prostředí ALEPH 500* – program MK – Veřejné informační služby knihoven 9, řešitelka Helena Kovářiková
- *Zajištění klíčových informačních zdrojů a služeb pro technické obory* – program MŠMT Informační infrastruktura (1N), řešitelka Barbora Ramajzlová (pokračující projekt)

Seznam zaměstnanců knihoven

Fakulta	Jméno	E-mail	Telefon	Činnost
F S v + F A	PhDr. Lenka Krejčová	krejcov@fsv.cvut.cz	224354464	vedoucí knihovny
	Dana Hanžlová	hanzlova@fsv.cvut.cz	224354463	zástupkyně, katalogizace
	Olga Heřmanová	hermanova@fsv.cvut.cz	224353733	čítárna časopisů
	Helena Libovická	helenalibovicka@fsv.cvut.cz	224353749	výpůjční protokol
	Eva Moravcová	moravcov@fsv.cvut.cz	224354462	expedice – sklad
	Bc. Bohdana Němečková	bohdana.nemeckova@fsv.cvut.cz	224354465	MVS, MMVS, EDD, VPK
	Drahomíra Sakslová		224353733	čítárna časopisů
	Ing. Zuzana Statečná	zuzana.statecna@fsv.cvut.cz	224353749	výpůjční protokol
	Miroslava Zaisová	Miroslava.zaisova@fsv.cvut.cz	224354465	akvizice časopisů
F S	PhDr. Ludmila Tichá	ludmila.ticha@fs.cvut.cz	224357309	vedoucí knihovny, akvizice, výuka
	Mgr. Zdenka Cívínová	zdenka.civinova@fs.cvut.cz	224357211 224355680	rešerše, pasivní MVS, MMVS, výuka
	Mgr. Daniela Cizlová	daniela.cizlova@fs.cvut.cz	224357209	akvizice, výměna
	Lenka Ečerová	lenka.ecerova@fs.cvut.cz	224357308	aktivní MVS, periodika
	Jaroslava Holíková	jaroslava.holikova@fs.cvut.cz	224355682	studovna Dejvice
	Hana Stárková	hana.starkova@fs.cvut.cz	224357481	výpůjční protokol
	Ing. Jiří Knězů, CSc.	jiri.knez@fs.cvut.cz	224357310	vedoucí studovny Karlovo nám.
	Ing. Marie Kutinová	marie.kutinova@fs.cvut.cz	224355681	vedoucí studovny Dejvice
	Stanislav Ledinský	stanislav.ledinsky@fs.cvut.cz	224357310	studovna Karlovo nám.
	Ing. Miloš Ostádal	milos.ostadal@fs.cvut.cz	224355682	studovna Dejvice
	Ilona Poláčková	ilona.polackov@fs.cvut.cz	224357209	katalogizace, správa fondu
	Jana Taublerová		224357209	fakturace, odpisy
	Karel Veselý	karel.vesely@fs.cvut.cz	224357310	studovna Karlovo nám.
F E L	PhDr. Marta Machytková	machytko@fel.cvut.cz	224352374	vedoucí knihovny
	Adéla Hruběšová	hrubesov@fel.cvut.cz	224353920	studovna časopisů
	Věra Kočová	kocova@fel.cvut.cz	224352396	MVS, MMVS
	Ludmila Kučerová	kucero@fel.cvut.cz	224352376	výpůjční protokol
	Eva Rieglová		224352396	studovna s volným výběrem
	Mgr. Jana Sedláčková	sedlacko@fel.cvut.cz	224353920	periodika
	Irena Šimáková	simakova@fel.cvut.cz	224352375	akvizice
	Marie Žalská	zalska@fel.cvut.cz	224352376	katalogizace
F J F I	Mgr. Jarmila Štruncová	jarmila.struncova@fjfi.cvut.cz	224358307	vedoucí knihovny, akvizice, katalogizace, aktivní MVS
	Ivana Pittnerová	ivana.pittnerova@fjfi.cvut.cz	224358340	studovna, periodika, pasivní MVS, MMVS, EDD
	Zdena Chaberová	zdena.chaberova@fjfi.cvut.cz	224358305	výpůjční protokol, pasivní EDD
F D	Mgr. Ilona Rožánková	rozankova@fd.cvut.cz	224359191	vedoucí knihovny, akvizice, katalogizace
	Josef Jílek	jilek@fd.cvut.cz	224359191	výpůjční protokol, katalogizace, MVS
	Leona Šrůtová	srutova@fd.cvut.cz	224359191	výpůjční protokol, periodika, MVS

Fakulta	Jméno	E-mail	Telefon	Činnost
K Ú	PhDr. Jaroslava Goldšmídová	gold@klok.cvut.cz	224353562	vedoucí knihovny
M Ú V S	Bc. Magdalena Maňhalová	manhalova@muvs.cvut.cz	224359153	vedoucí knihovny
	Vít Mrkvička	mrkvicka@muvs.cvut.cz	224359153	referenční služby
F B M I	Stanislava Bořilová	borilova@fbmi.cvut.cz	224358455	vedoucí knihovny
V I C	PhDr. Barbora Ramajzlová	ramajzlo@vc.cvut.cz	224358445	vedoucí oddělení knihoven
	Ing. Jiří Cejp	cejp@fel.cvut.cz	224352017	systemový technik, správce systému Aleph
	RNDr. Ivana Hájková	hajkova@vc.cvut.cz	224358450	systemová knihovnice, knihovna VIC
	PhDr. Helena Kovářiková	kovariko@vc.cvut.cz	224358451	správce sdílené katalogizace
	Mgr. Michaela Morysková	morysko@vc.cvut.cz	224358406	informační technik
	Bc. Tereza Macháčková	machacko@vc.cvut.cz	224358451	systemový knihovník
	Mgr. Iona Trtíková	trtikova@vc.cvut.cz	224358446	informační technik, správce webové stránky
	Ing. Petr Vandrovec	vandrove@vc.cvut.cz	224358450	systemový technik